

Tọa đàm Nâng cao năng lực “Bảo tồn bộ sưu tập phim kính có nguy cơ bị hư hại tại châu Á”

Từ ngày 28/7/2025 đến ngày 01/8/2025, tại Hà Nội, Viện Thông tin Khoa học xã hội thuộc Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam phối hợp với Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên Hợp Quốc (UNESCO), Quỹ Tín thác Nhật Bản (JFIT) tổ chức Tọa đàm Nâng cao năng lực “Bảo tồn bộ sưu tập phim kính có nguy cơ bị hư hại tại châu Á”. Tham dự Tọa đàm có đại diện lãnh đạo các cơ quan chủ trì, các chuyên gia cao cấp trong lĩnh vực bảo quản đến từ Pháp, Nhật Bản và Việt Nam cùng đông đảo các nhà khoa học, những người làm trong lĩnh vực thư viện, bảo tàng của Việt Nam và một số quốc gia châu Á như Indonesia, Mông Cổ, Campuchia,...

Chương trình tọa đàm gồm nhiều báo cáo và hoạt động: (i) khảo sát, nhận diện các dấu hiệu hư hại của phim kính; (ii) đánh giá thực trạng lưu trữ và bảo quản phim kính; (iii) phân tích các rủi ro tiềm ẩn đối với kho tư liệu, bộ sưu tập; (iv) đề xuất khuyến nghị về hoạt động bảo quản và lưu trữ trong thời gian tới đối với các bộ sưu tập phim kính ở các tổ chức lưu trữ, thư viện châu Á.

Theo các đại biểu, nhiếp ảnh bằng phim kính được sử dụng phổ biến nhất từ những năm 1850 đến 1920, ghi lại hình ảnh về con người, vùng đất và phong tục tập quán với nhiều mục đích khác nhau như nghiên cứu dân tộc học, lưu trữ tài liệu, triển lãm quốc tế, làm bưu thiếp.

Bộ sưu tập phim kính âm bản Ảnh hoàng gia của Vương quốc Xiêm (nay là Thái Lan) hiện đã được số hóa, đăng tải trên nền tảng Google Arts & Culture, được ghi danh vào Sổ đăng ký Di sản Ký ức Thế giới của

UNESCO. Bảo tàng Quốc gia Campuchia hiện lưu trữ khoảng 3.150 bản phim kính âm bản, chủ yếu có chủ đề về khảo cổ học và dân tộc học, đã được UNESCO ghi danh là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại. Bảo tàng Sonobudoyo, Sở Văn hóa Vùng đặc biệt Yogyakarta, Indonesia hiện lưu trữ khoảng 500 bản phim kính âm bản. Cục Lưu trữ Quốc gia Mông Cổ hiện lưu trữ khoảng 10.000 bản phim kính âm bản và dương bản.

Thư viện Khoa học xã hội do Viện Thông tin Khoa học xã hội quản lý lưu trữ bộ sưu tập gồm hơn 23.400 tấm phim kính, chủ yếu do các nhà nghiên cứu của Viện Viễn Đông Bác cổ Pháp (EFEO) chụp trong khoảng cuối thế kỷ XIX - đầu thế kỷ XX, được bàn giao lại cho Việt Nam năm 1957. Bộ sưu tập đề cập đến nhiều chủ đề như Đông phương học, dân tộc học, khảo cổ học, sử học, văn hóa học,...

Với điều kiện khí hậu khắc nghiệt, nguồn nhân lực cũng như các thiết bị bảo quản vật lý, số hóa và nỗ lực mở rộng khả năng tiếp cận tài liệu còn hạn chế, nên các bộ sưu tập phim kính âm bản tại châu Á đang bị xuống cấp, trong đó nhiều hiện vật đã bị hư hại nghiêm trọng. Trước thực tế đó, các đại biểu đã phân tích, trao đổi nghiệp vụ chuyên sâu về bảo tồn phim kính từ góc độ chuyên môn, đồng thời chia sẻ kiến thức, kinh nghiệm chuyên ngành trong lĩnh vực bảo quản dạng tài liệu này để các cán bộ làm công tác bảo quản ở các tổ chức lưu trữ, thư viện châu Á có thể vận dụng vào công tác chuyên môn, nhằm ngăn ngừa sự hư hại của phim kính, đặc biệt có thể bảo tồn và phát huy giá trị nguồn tài nguyên độc đáo này.

Hội thảo khoa học quốc gia “Cách mạng tháng Tám và Quốc khánh 2/9: Giá trị thời đại và sức sống trường tồn”

Ngày 14/8/2025, tại Hà Nội, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam phối hợp với Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh và Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội tổ chức Hội thảo khoa học quốc gia “Cách mạng tháng Tám và Quốc khánh 2/9: Giá trị thời đại và sức sống trường tồn”. Hội thảo nằm trong chuỗi sự kiện kỷ niệm 80 năm Cách mạng tháng Tám thành công và Quốc khánh 2/9 (1945-2025), có ý nghĩa lịch sử, chính trị, tư tưởng sâu sắc. Tham dự Hội thảo có đại diện lãnh đạo Đảng, Nhà nước, đại diện các cơ quan, ban, bộ, ngành Trung ương và địa phương, các tổ chức chủ trì cùng đông đảo các nhà khoa học, chuyên gia, các cơ quan báo chí - truyền thông.

Cách đây 80 năm, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh, toàn thể dân tộc Việt Nam đã tiến hành cuộc Tổng khởi nghĩa tháng Tám vĩ đại, đập tan ách thống trị của thực dân, đế quốc, lật đổ chế độ phong kiến hàng ngàn năm, giành lại độc lập, tự do cho dân tộc. Thắng lợi của Cách mạng tháng Tám năm 1945 là bước ngoặt vĩ đại trong lịch sử dân tộc Việt Nam, mở ra một kỷ nguyên mới - kỷ nguyên độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội; nhân dân ta từ thân phận nô lệ trở thành người làm chủ đất nước, làm chủ vận mệnh của mình. Ngày 2/9/1945, tại Quảng trường Ba Đình, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã thay mặt Chính phủ lâm thời trình đọc bản “Tuyên ngôn Độc lập”, tuyên bố với thế giới sự ra đời của nước Việt Nam Dân chủ cộng hòa - nhà nước công nông đầu tiên ở khu vực Đông Nam Á và nay là nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Sự kiện trọng đại này là

mốc son chói lọi trong lịch sử dựng nước và giữ nước vẻ vang của dân tộc Việt Nam.

Các tham luận tại Hội thảo và phiên tọa đàm bàn tròn tập trung vào các nội dung: Phân tích quá trình đấu tranh giành độc lập, trực tiếp là cuộc vận động giải phóng dân tộc; Nêu bật bối cảnh lịch sử, nhân tố tạo nên thắng lợi, vai trò lãnh đạo của Đảng, tư tưởng Hồ Chí Minh, sức mạnh đại đoàn kết; Nhấn mạnh việc chuẩn bị lực lượng vũ trang cách mạng là nhân tố quan trọng góp phần bảo đảm thắng lợi của Cách mạng tháng Tám và sự vững mạnh của Nhà nước cách mạng non trẻ; Làm rõ ý nghĩa Tuyên ngôn Độc lập về quyền con người, quyền dân tộc tự quyết. Ngoài ra, các ý kiến trao đổi, thảo luận còn xoay quanh các nội dung gắn với bối cảnh mới của đất nước: Bài học từ 50 năm phát triển con người không bền vững của nhân loại; Cải cách thể chế để đưa Việt Nam lên quỹ đạo tăng trưởng cao, phồn vinh bền vững; Cách mạng tháng Tám và những kỷ nguyên rạng rỡ của Việt Nam; Kinh tế tư nhân trong chặng đường 80 năm xây dựng, phát triển đất nước;...

Thắng lợi của Cách mạng tháng Tám và sự ra đời của Nhà nước Việt Nam Dân chủ cộng hòa là kết quả của sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh, cùng sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, mở ra kỷ nguyên độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội. Hội thảo không chỉ đề tri ân, tôn vinh những giá trị lịch sử - thời đại, mà còn là dịp để tiếp tục nghiên cứu, vận dụng sáng tạo những bài học quý báu của cách mạng vào công cuộc xây dựng, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Hội thảo đã làm sáng tỏ nhiều vấn đề lý luận và thực tiễn về Cách mạng tháng Tám và Quốc khánh 2/9, góp phần khẳng định giá trị thời đại và sức sống trường tồn của những sự kiện lịch sử trọng đại này.